

Oradea

Săptămîna teatrului scurt

(II)

HOȚII DE ILUZII

spectacol-coupé

Teatrul „A. Davila” din Pitești

Regia : MIHAI RADOSLAVESCU.
Scenografia : CONSTANTIN RUSSU.

HOȚII

de Dumitru Solomon

Interpreți : ION FOCȘA, DEM. NICULESCU.

OMUL DE PAIANTA

de Mircea Săndulescu

Interpreți : DEM. NICULESCU,
ION FOCȘA, MARTA SAVCIUC.

EXPERIMENTUL

de Ion Băleșu

Interpreți : DEM. NICULESCU,
ION FOCȘA, MARTA SAVCIUC.

Spectacolul lui Mihai Radoslavescu trebuie remarcat. Mai întii, pentru metafora titlului sub care a întrunit, subtil, trei scriitori atât de diferiți ca stil și preocupări problematice. În al doilea rînd, pentru că se poate lăuda că este primul regizor care l-a lansat, pe o scenă de scîndură, pe dramaturgul Mircea Săndulescu. Aici, în textul *Omului de paiantă*, Mihai Radoslavescu a găsit un punct de adîncime psihologică, în realitatea imediată. De la Hoțul de idei al lui Solomon, și de la Hoțul, decăzut din „gloria străbunilor” săi profesionali, al lui Băieșu, pînă la banditul (citește : monstru de răutate, invidie și ură) ascuns într-un contabil-șef de întreprindere (cu, aparent, naive aventuri clasice cu secretara) este un pas foarte serios, care poate că anunță, de pe acum, un drum al noii generații de dramaturgi.

Cei trei interpreți n-au fost strălucitori. Dem. Niculescu a realizat totuși un tur de forță, descori convingător. Monstruo-zitatea contabilului-șef a fost bine ratată de Ion Focșa, deși, același actor s-a comportat „ca acasă”, în textul lui Băieșu. Marta Savciuc a fost mai interesantă în rolul Marioarei. Scenografia lui C. Russu nu participă la idee. Ea este indiferentă ca o natură moartă.

MICUL PRINȚ

dramatizare de Radu Popovici,
după Antoine de Saint-Exupéry
Teatrul „Ion Creangă”

Regia : RADU POPOVICI. Scenografia : SEVER FRENȚIU.

Interpreți : ALEXANDRINA HALIC, GABRIEL IENCEC, DUMITRU ANGHEL, JEANINE STAVARACHE.

Celebra scriere parabolică și filozofică a lui Saint-Exupéry îi inspiră tînărului dramaturg și regizor Radu Popovici o variantă (pentru scenă) lipsită de personalitate. Fără nerv dramatic, această tentativă de literatură dramatică ucide poezia și pasiunea umanistă a regretatului as al literaturii franceze. Scenele curg contabilicește, cu o distribuție impropriu intențiilor (și ambițiilor!) regizorale. Alexandrina Halic a fost flatată, desigur, cu rolul Micului Prinț. Eforturile ei, cel puțin în seara de la Oradea, nu găseau ecouri.

În schimb, Gabriel Iencec a încercat un examen de puritate. Aviatorul său n-a fost în stare să capoteze, deși zbura atât de razant.

Dumitru Anghel, apărînd în atîtea și atîtea „chipuri”, părea neostenit. Vocea

Jeaninei Stavarache, devenită personaj (ce bine este să-ți trimiți numai graiul „în deplasare“, făcând economii la diurna atît de exactă a unui actor !), a umplut, cu timbrul ei plăcut, cadrul scenografic atît de original al lui Sever Frențiu.

FORTISSIMO
de Babits Mihály
Teatrul de Stat din Oradea
Teatrul de păpuși

**Regia : LACZÓ GUSZTÁV, SZE-
LE VERA. Scenografia : EPAMI-
NONDA TIOTIU.**

**Interpreți : BATHÓ IDA, BÁNYAI
IRÉN, LACZÓ GUSZTÁV, HALASI
BEATRIX, KARALYOS SÁNDOR,
KILIN ILDIKÓ, KOVÁCS GYÖRGY,
KÖRNER ANNA, OLÁH GYÖRGY,
SERES LÁJOS, SZABÓ LÁJOS,
TATAI AMÁLIA, WAGNER B.
MÁRTA, WEISS EMOKE.**

Acest *Fortissimo* este — cum ne-a precizat afișul — o „coproducție a Teatrului de stat și a Teatrului de păpuși“ din orașul-gază. Textul scriitorului antifascist Babits Mihály, afirmat între cele două războaie mondiale, recunoscut în literatura din Ungaria socialistă ca fiind un lucid protestatar împotriva închiderii în sine a intelectualului, militează pentru răspunderea omului de cultură față de destinul semenilor. Biblicul Iov devine aici un simbol transparent și activ al unui imperativ : implicarea intelectualului în viața cetății.

Spectacolul este impresionant prin autenticitatea lui forță plastică, realizată vizual și sonor, mimic și pantomimic. Trupa din scenă este un tot, narația trăiește, în plan mitic și în realitatea imediată, cu o dezinvoltură care nu poate să devină obositoare. Scenografia este, poate nu numai pe alocuri, un complex de metafore cuvîntătoare. „Coabitarea“ cu modalitățile tehnice ale teatrului de păpuși a dus, aici, la imagini atît de grăitoare, încît e păcat că sîntem nevoiți să evocăm numai imaginea împăratului (care ascundea în deschiderea brațelor periculoase plase de pîianjen)..

OMUL-CIINE
de Osvaldo Dragún
Teatrul German de Stat
din Timișoara

Regia : MICHAEL BLEIZIFFER.
Scenografia : colectivă. Măști : **MA-
RIA LIDOLT.**

**Interpreți : IDA JARCEK-GAZA,
HERBERT SCHMIDT, NORBERT
HAUSER, FRANZ FAULHABER.**

Argentinianul Osvaldo Dragún s-a bucurat la noi în țară de o bună primire. Lucrarea *Povestiri care merită să fie povestite* (care cuprinde patru tragicomedii inspirate din viața de fiecare zi) a fost publicată parțial în „Secolul XX“, în tălmăcirea lui Romulus Vulpescu.

Această traducere a fost prezentată, dacă nu ne înșelăm, mai întii, în 1963, la Tirgu Mureș. Faptul că întîmplările din textele lui Dragún trebuie să fie povestite și, ca o ilustrare, jucate, intermitent, de același actor — ba, de multe ori, această alternanță de ipostaze (povestitor-interpret) realizindu-se chiar în cadrul unei singure replici — îl pune pe orice regizor într-o anume dificultate. Michael Bleiziffer a trecut foarte bine acest „examen“. Spectacolul lui, subliniind convenții din tehnica „teatrului în teatru“, mizează în special pe efectele unui cadru scenografic care cultivă clar-obscurul și pe dispoziția unor actori pentru pantomimă de bună calitate.

NUNTA
de A. P. Cehov
Teatrul „Mihai Eminescu“
din Botoșani

**Regia : PETRU IONESCU. Scenografia : TUDOR GHIMEȘ. Traducerea : M. SORBUL și N. AL. TOS-
CANI.**

**Interpreți : TEODOR BRADESCU,
SILVIA BRADESCU, DANIELA
DUMITRU, TOMA VASILE, SE-
BASTIAN GOMĂNICI, BORIS PE-
REVOZNIC, TAMARA POPESCU,
GEORGE ȚOROPOC, ION LIGI,
ION PLĂEȘANU.**

Abundent în banalități care nu țin de calitatea textului, acest spectacol uimește prin numitorul comun al neresușitelor : regia — un exemplu de moleșeală, dacă nu de lenă a gîndirii ; interpreții, impropriu distribuiți, timorați ca niște amatori fără talent ; scenografia — eu de toate, poate-poate „aduce“ a univers cehovian !

**NEMAIPOMENITELE INTIMPLĂRI
ALE UNUI CHIBRIT ȘI ALE
UNEI CLITEMNESTRE
de Dumitru Solomon
Teatrul „Mihai Eminescu“
din Botoșani**

(„Focul“, „Urmărirea“, „Superba,
nevăzută cămilă“)

**Regia : CONSTANTIN MĂRU.
Scenografia : MIHAI PASTRAMA-
GIU.**

**Interpreți : MIHAI PĂUNESCU,
TOMA VASILE, CONSTANTIN
GHINIȚĂ, STELA GHERASIM, CA-
TĂLINA BELENCHI, ALEXANDRU
STAMATE, CONSTANTIN MĂRU.**

Pe Constantin Măru l-am mai remarcat în urmă cu câțiva ani. El este, incontestabil, un actor care știe să-și pună în lumină talentul de care dispune. Într-o trupă mai ambițioasă, Constantin Măru ar concura cu colegii săi de generație din teatrele bucureștene.

În textele lui Dumitru Solomon, pe care a ținut să le și regizeze, Constantin Măru a ales un limbaj scenic cât mai puțin echivoc și, în același timp — prin dese apeluri la pantomimă —, apt de a fi receptat pe orice meridian. De fapt, spectacolul a redemonstrat că Dumitru Solomon este un dramaturg cu care putem „să vizităm“ oricare scenă a lumii.

SCHIȚE

de I. L. Caragiale

Teatrul Național din Cluj-Napoca

(„Situățiunea“, „Atmosferă încărcată“, „Ultima oră“, „O lacună“)

Regia : ALEXANDRU DABIJA.

**Interpreți : ION MARIAN, TU-
DOR EL FILIMON, DOREL VIȘAN,
GELU BOGDAN IVAȘCU, OCTA-
VIAN LĂLUȚ, TOTU COLOMAN,
VICTOR NICOLAE, MARCEL IU-
REȘ.**

Premiul I, primit (pe drept cuvânt) de acest spectacol, răspunde de fapt ideilor dramaturgice interesante, pe care atât de tânărul și ambițiosul Alexandru Dabija a știut să le smulgă din textele — se pare — încă insuficient sondate ale lui Caragiale. Replica ambiguă, cu apropouri la un trecut mai apropiat, prezența spon-

tană a „studenților“ (anume interpretați pentru a ne aminti că opera lui Ion Luca Caragiale este o permanență a vieții, și nu numai a literaturii) ne-au dăruit o reconfortantă senzație de prospețime teatrală. Marcel Iureș, în acel chelner care „doarme pe el“, a adăugat o variantă aproape nouă excelentelor modele din vremea filmului mut.

**CUIUL SAU IEPURII
de Dumitru Radu Popescu
Teatrul Bacovia din Bacău**

**Regia : I. G. RUSU. Scenografia :
GLORIA GĂMULEA-IOVAN.**

**Interpreți : ANCA ALECSANDRA,
MIRCEA CREȚU.**

Această premieră absolută, dacă n-a fost urmărită de asistență cu sufletul la gură, a avut totuși, în substanța ei, ciudata atmosferă a unei partide de tenis. Prelucrând vechiul motiv al păcălitorului păcălit, într-un fel de temă modernă (ce s-ar putea numi a criminalului travestit în victimă), Dumitru Radu Popescu pune la încercare, în textul *Cuiul sau iepurii*, un întreg arsenal de tehnici dramatice mai mult sau mai puțin cunoscute, dar bine încheiate într-o tragi-comedie (cu mult umor negru) de scurt metraj, pe lungimile de undă ale Agathe Christie.

Dacă „monstrul“ lui Mircea Săndulescu era decupat din faptul divers cotidian, cel al lui D. R. Popescu este *inchipuit* pentru galeria maniacilor criminali de maxim rafinement și viclenie. Acest personaj aparține numai imaginărilor și el trebuie să existe în text pentru a da naștere unei ecuații capabile să stîrnească torențial pofta de joc a actorilor și să așije, la alte cote, starea de interes a spectatorului. Textul este unul dintre cele mai teatrale ale dramaturgului.

Mircea Crețu este însă un actor prea puțin dăruit de natură, pentru un rol ca Arbăgian. Patetic și răstit, Mircea Crețu a stricat echilibrul acestui inedit cîntar de perfidii ale lui D. R. Popescu. Anca Alecsandra, în schimb, s-a „olivilizat“ (pentru că interpretează o Olivie, nu ?) atât de natural, încît premiul juriului îi aparține pe bună dreptate. Gloria Gămulea-Iovan ne-a prezentat o scenografie neconvențională, demonstrîndu-ne astfel că știe bine ce semnificație are *Cuiul*.

PENTRU PUȚINUL CÎNTEC...

Spectacol-coupé

Teatrul de Stat din Oradea

Regia : MAGDA BORDEIANU.

Scenografia : VALERIU CRISTIAN.

CERȘETORUL

SAU CÎNELE MORT

de Bertolt Brecht

În românește de PETRE STOICA.

Interpreți : RADU VAIDA, LIVIU ROZOREA.

PICNIC PE CÎMPUL DE LUPTA
de Fernando Arrabal

În românește de ALEXANDRU BACIU.

Interpreți : MIRCEA CONSTAN-

TINESCU, LIVIU ROZOREA, ANCA

MIERE-CHIRILĂ, RADU VAIDA,

VIOREL CORNEA, BALTAZAR

IUHAS, PAVEL MAIER.

„Coupé“-ul orădean (o simbioză, cu obscură intenție, între Brecht și Arrabal) ne-a dezamăgit. Oricît de antirăzboinic era mesajul spectacolului (deci o problematică de mare interes), tentativa regizoarei Magda Bordeianu, de a ne releva un punct de vedere personal, n-a reușit. Intențiile acestei profesioniste au rămas obscure și din cauza unor pripeli în munca de pregătire a spectacolului. Scenografia a fost punctul cel mai slab al acestei prezențe orădene. Actori merituoși au pierdut șansa de a fi remarcați, înscriindu-se într-un joc fidel viziunii directorului de scenă și (poate) tocmai de aceea, lipsit de personalitate.

LA DOI PAȘI, ORAȘUL

de Iosif Costinaș

Teatrul Național din Timișoara

Regia : EMIL REUS.

Interpreți : DANIEL PETRESCU,

ION HAUDUC, TRAIAN BUZOIANU,

GEORGE LUNGOCI, DUMITRU

CRIȘAN.

O deziluzie completă ne-au oferit (spre sincerul nostru regret) reprezentanții Naționalului timișorean.

Un text văduvit de orice calitate, subdezvoltat artistic, prefațat cu tupeu de însuși autorul său, un debutant care a ținut să ne spună că „am văzut cu propriii-mi ochi cîtă literatură dramatică uscată, convențională, de circumstanță s-a scris, se scrie, se publică și se joacă și care, în mare măsură, alungă publicul din sălile de spectacole. Dar totodată, la antipod“ — oh, da, la antipod — „artiști ai cuvîntului, într-adevăr conștienți de menirea lor, țin piept cu o superbă dirzenie imposturii și inflației de cuvinte. Din fericire, și unii dintre aceștia sînt publicați ori jucați, scrierile lor întreprinzînd gustul și dragostea publicului pentru teatru, pentru fluxul de idei și de sentimente pe care acesta trebuie să-l transmită“.

Iosif Costinaș își denumiște producția așa-zis dramatică un *teatru al firescului*, avînd și ambiția de a deveni deschizător de drumuri. Actorii — victime ale textului și ale unei mizanscene care nu știe să găsească un cod de comunicare scenică — au evoluat într-un cadru scenografic ce ar putea rămîne, pentru un altfel de spectacol, realmente interesant.

Paul Tutungiu

telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

Profesorul Mircea Mancaș a implinit 75 de ani. *Îi adresăm vechiului și statornicului nostru colaborator cele mai calde urări de bine, din partea întregului colectiv redacțional!* ● Paul Fîndrihan ne informează că, la Piatra Neamț, a avut loc premiera spectacolului Dulcea ipocrizie a bărbatului matur de Tudor Popescu, în regia lui Eduard Covali și scenografia lui Vintilă Făcăianu. *Ne-am împăcat, așa-dar, Paul Fîndrihan?* ● A apărut nr. 50 al „Caie-

tului Teatrului Național“

● Teatrul de păpuși din Cluj-Napoca implinește în curînd trei decenii de activitate. *La mulți ani, păpușarilor!* ● Teatrul Giulești, care promovează consecvent dramaturgia originală contemporană, a început repetițiile cu Echipa de zgomote de Fănuș Neagu (regia, Alexa Visarion) și Noaptea pe asfalt de Theodor Mănescu (regia, Tudor Mărăscu). *Suratele bucureștene care se plîng că nu găsesc piese bunc ar trebui să ia aminte.* ●

Revista „Vatra“ publică în numărul 2 (februarie 1980) un foarte interesant dialog Marin Sorescu-Ioan Tudoran. *În același număr, Ion Calion semnează un pertinent și curajos articol pe probleme de teatru, intitulat „La Bacău, actori și critici“* ● Teatrul de Stat din Arad are un nou director: Ovidiu Cornea. *Îi dorim, la început de drum, înțelepciune și răbdare.* ●

(Continuare la p. 34)